

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΗΡΙΟΣ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ
ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,
ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,
ΠΑΡ' ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ, ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΗΣΙΣ

* * *

Τιμώτατοι άδελφοί Αρχιερείς και τέκνα εν Κυρίω εύλογημένα,

Εύδοκία και χάριτι του πανοικτίρμονος και πανδώρου Θεού, διάγοντες ήδη την εύλογημένην περίοδον του Κατανυκτικού Τριωδίου, εισερχόμεθα αύριον εις την Αγίαν και Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, εις τό στάδιον της παθοκτόνου νηστείας και της «πανσέπτου έγκρατείας», κατά τό όποϊον άποκαλύπτεται τό βάθος του πλούτου της Όρθοδόξου ήμών Παραδόσεως και ή άνύστακτος μέριμνα της Έκκλησίας διά την πνευματικήν προκοπήν των τέκνων της. Ός υπενθυμίζει ή Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Κρήτης (Ιούνιος, 2016), «ή Όρθόδοξος Έκκλησία άπαρεγκλίτως στοιχοΰσα εις τε τά άποστολικά θεσπίσματα και τους συνοδικούς κανόνες και εις την καθ' όλου πατερικήν παράδοσιν, διεκήρυξε πάντοτε την ύψιστην άξίαν της νηστείας διά τόν πνευματικόν βίον του άνθρώπου και την σωτηρίαν αυτού» (*Η σπουδαιότης της νηστείας και ή τήρησις αυτής σήμερα*, § 1).

Τά πάντα εις την ζωήν της Έκκλησίας έχουν άσειστον θεολογικόν θεμέλιον και σωτηριολογικήν άναφοράν. Οι όρθόδοξοι χριστιανοί άσκοϋν τό «κοινόν άθλημα» της άσκήσεως και της νηστείας «έν παντί εύχαριστοϋντες» (Θεσσ. ε', 18). Η Έκκλησία καλεί τά τέκνα της να διατρέξουν τόν δόλιχον των άσκητικων γυμνασμάτων ως πορείαν προς τό Άγιον Πάσχα. Άποτελεί κεντρικήν έμπειρίαν της έν Χριστῷ ζωής, ότι ό γνήσιος άσκητισμός δέν είναι ποτέ σκυθρωπός, άφοϋ διαποτίζεται από την προσδοκίαν της άναστασίμου εύφροσύνης. Η ύμνολογία μας αναφέρεται εις τό «εαρ της νηστείας».

Έν τή έννοία ταύτη, μακράν των παγίδων του νεοπλατωνίζοντος δυϊσμοϋ και της άλλοτριωτικής «σωματοκτονίας», ό γνήσιος άσκητισμός είναι άδιανόητον να άποβλέπη εις την έξουθένωσιν του «κακοϋ σώματος» χάριν του πνεύματος και της άπελευθερώσεως της ψυχής εκ των βασανιστικων δεσμων του. Όπως τονίζεται, «ή άσκηση, στην άθθεντική έκφρασή της, δέν στρέφεται κατά του σώματος, αλλά κατά των παθων, ή ρίζα των οποίων είναι «πνευματική», άφοϋ «πρωτοπαθής» είναι ό νοϋς. Μάλλον τό σῶμα δέν είναι ό μέγας αντίπαλος του άσκητῆ».

Η άσκητική προσπάθεια επιδιώκει την υπέρβασιν του έγωκεντρισμοϋ, χάριν της «ου ζητούσης τά έαυτῆς» άγάπης, άνευ της οποίας ό άνθρωπος παραμένει έγκλωβισμένος εις τόν έαυτόν του, εις τό «άδηφάγον έγώ» και τας άκορέστους έπιθυμίας του. Ό έγωκεντρικός άνθρωπος συρρικνώνεται, χάνει την δημιουργικότητά του, κατά τό έξοχον, «ό,τι δίνουμε πολλαπλασιάζεται, ό,τι κρατάμε για τόν έαυτό μας είναι χαμένο». Διά τόν λόγον αυτόν, ή σοφία των Πατέρων και ή πείρα της Έκκλησίας συνδέουν την περίοδον της νηστείας μέ την «δαψίλειαν της έλεημοσύνης»,

μέ έργα εὐποιίας καί φιλανθρωπίας, τά ὅποια εἶναι ἔνδειξις ὑπερβάσεως τῆς φιλαυτίας καί ὑπαρξιακῆς πληρότητος.

Ἡ ὀλισκότης εἶναι ἐν παντί καιρῷ τό χαρακτηριστικόν τῆς ζωῆς ἐν Ἐκκλησίᾳ. Λειτουργική ζωή, ἄσκησις καί πνευματικότης, ποιμαντική μέριμνα καί ἐγκόσμιος καλή μαρτυρία, εἶναι ἔκφρασις τῆς ἀληθείας τῆς πίστεώς μας, στοιχεῖα ἀλληλένδετα καί ἀλληλοσυμπληρούμενα τῆς χριστιανικῆς μας ταυτότητος, μέ κοινόν σημεῖον ἀναφορᾶς καί κατεύθυνσιν τὴν Βασιλείαν τῶν Ἐσχάτων καί τὴν ἐν αὐτῇ πληρῶσιν καί πληρότητα τῆς Θείας Οἰκονομίας. Ἐνῶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις της ἀντανακλᾷ καί εἰκονίζει τὴν ἐρχομένην Βασιλείαν τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶναι τό μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας, ἐκεῖνο τό ὅποῖον, ὅπως ὑπογραμμίζει μετ' ἐμφάσεως ὁ προσφάτως ἐκδημήσας πρὸς Κύριον μακαριστὸς Μητροπολίτης Περγάμου Ἰωάννης «ἐκφράζει τὴν Ἐκκλησίαν στὴν πληρότητά της» (*Βασιλείας Θεοῦ ἐκτόπωμα*, Μέγαρο 2013, σ. 59). Ἡ «καθαρά κοινωνία», ἡ ἐκκλησιοποίησις τῆς ὑπάρξεώς μας, ὡς μετοχὴ εἰς τὴν Θεῖαν Εὐχαριστίαν, εἶναι τό «τέλος» τῆς νηστείας, ὁ «στέφανος» καί τό «βραβεῖον» τῶν ἀσκητικῶν ἀγῶνων (βλ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, *Εἰς τὸν Ἡσαΐαν Ὀμιλία, στ'*: *Εἰς τὰ Σεραφεῖμ*, PG 56, 139).

Σήμερον, εἰς ἐποχὴν ἀποϊεροποιήσεως τῆς ζωῆς, ὅπου ὁ ἄνθρωπος «προσδίδει μεγάλη σημασία σέ ἐντελῶς ἀσήμαντα πράγματα», ἡ χριστιανικὴ μας ἀποστολή εἶναι ἡ ἔμπρακτος ἀνάδειξις τοῦ ὑπαρξιακοῦ βάθους τοῦ ὀρθοδόξου «τριτύχου τῆς πνευματικότητος», ὡς ἀδιασπᾶστου ἐνότητος λειτουργικῆς ζωῆς, ἀσκητικοῦ ἠθους καί ἀλληλεγγύης, τῆς πεμπτουσίας τῆς ἀξιολογικῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὸν χῶρον τοῦ ἠθους καί τοῦ πολιτισμοῦ, τὴν ὁποίαν συγκροτεῖ ἡ πίστις εἰς Χριστόν καί ἡ θεοδώρητος ἐλευθερία τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Θεωροῦμεν ἰδιατέρως σημαντικόν, νά ζῶμεν τὴν Ἁγίαν καί Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν ὡς ἀποκάλυψιν καί βίωσιν τοῦ ἀληθοῦς νοήματος τῆς ἐλευθερίας «ἢ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε» (Γαλ. ε', 1).

Μέ αὐτάς τὰς σκέψεις καί μέ αἰσθήματα ἀγάπης καί τιμῆς, εὐχόμεθα εἰς ὑμᾶς τοὺς Τιμιωτάτους ἐν Χριστῷ ἀδελφούς καί εἰς τὰ ἀνά τὴν οἰκουμένην πνευματικὰ τέκνα τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας εὐδρομον τό στάδιον τῆς νηστείας, ἐπικαλούμενοι ἐπὶ πάντα ὑμᾶς τὴν χάριν καί τό ἔλεος τοῦ ἀεὶ εὐφραينوμένου ἐπὶ τοῖς ἀσκητικοῖς ἄθλοις τοῦ λαοῦ Αὐτοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, Οὗ τό κράτος τῆς Βασιλείας εἶη εὐλογημένον καί δεδοξασμένον, νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστὴ ,βκγ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

Ἀναγνωσθήτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Τυρινῆς, κς' Φεβρουαρίου, ἀμέσως μετὰ τό Ἱερὸν Εὐαγγέλιον.